

Sygn. akt VIII U 1613/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2018 r. w Gliwicach

sprawy (...) SERWIS Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

w R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanych M. M., K. P., S. P., S. S. (1), J. S.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy zlecenia, podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania (...) SERWIS Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 lipca 2017r. **nr** (...)

z dnia 19 lipca 2017r. **nr** (...)

z dnia 19 lipca 2017r. **nr** (...)

z dnia 19 lipca 2017r. **nr** (...)

z dnia 19 lipca 2017r. **nr** (...)

1. oddała odwołania,

2. zasądza od odwołującej na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 9900 zł (dziewięć tysięcy dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater

Sygn. akt VIII U 1613/17

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 19 lipca 2017 r. o numerach (...), (...), (...), (...), (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3, w zw. z art. 38 ust. 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a i c oraz art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ust. 1, art. 36 ust. 1 i 11 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 1 i ust. 6 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdził, że niżej wskazani ubezpieczeni podlegali obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, tj.:

- a) K. P. od 17 grudnia 2015 r. do 22 grudnia 2015 r., od 30 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.;
- b) S. S. (1) od 1 lipca 2013 r. do 31 lipca 2013 r., w dniach 2 sierpnia 2013 r., 12 sierpnia 2013 r., 26 sierpnia 2013 r., 1 grudnia 2013 r., 3 grudnia 2013 r., 21 grudnia 2013 r., od 1 września 2014 r. do 30 września 2014 r., od 1 października 2014 r. do 22 października 2014 r., od 1 grudnia 2014 r. do 15 grudnia 2014 r., od 22 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r., od 12 stycznia 2015 r. do 24 lutego 2015 r., od 2 marca 2015 r., do 3 marca 2015 r., od 30 marca 2015 r. do 31 marca 2015 r., w dniach 17 czerwca 2015 r. i 25 czerwca 2015 r.;
- c) J. S. od 16 października 2014 r. do 22 października 2014 r., od 4 marca 2015 r. do 5 marca 2015 r., od 27 sierpnia 2015 r. do 28 sierpnia 2015 r., od 13 października 2015 r. do 14 października 2015 r.;
- d) S. P. od 24 kwietnia 2014 r. do 30 maja 2014 r., od 2 września 2014 r. do 22 października 2014 r., od 3 listopada 2014 r. do 10 listopada 2014 r., od 1 grudnia 2014 r. do 5 grudnia 2014 r., od 22 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r., od 22 stycznia 2015 r. do 27 stycznia 2015 r., od 26 marca 2015 r. do 27 marca 2015 r., od 30 marca 2015 r. do 31 marca 2015 r., od 4 maja 2015 r. do 11 maja 2015 r., w dniu 1 czerwca 2015 r., od 8 sierpnia 2015 r. do 10 sierpnia 2015 r., od 29 sierpnia 2015 r. do 31 sierpnia 2015 r., od 26 października 2015 r. do 27 października 2015 r., od 28 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.;
- e) M. M. od 30 marca 2015 r. do 31 marca 2015 r., od 2 maja 2015 r. do 12 maja 2015 r., na dzień 1 czerwca 2015 r. i 18 czerwca 2015 r.

jako zleceniobiorcy u płatnika składek (...) Serwis Sp. z o.o. w R..

Jednocześnie organ rentowy ustalił ww. podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne.

Organ rentowy wskazał, że w toku kontroli uznał, że umowy o dzieło zawarte z K. P., S. S. (1), J. S., S. P. i M. M. w ww. okresach mają charakter umów o świadczenie usług, do których zgodnie z kc stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. W związku z tym podlegają oni w powyższych okresach obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Z powyższymi decyzjami nie zgodziła się odwołująca (...) Serwis Sp. z o.o. w R.. W odwołaniu wniosła o zmianę ww. decyzji poprzez stwierdzenie, że K. P., S. S. (1), J. S., S. P. i M. M. nie podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresach wskazanych w ww. decyzjach. Wskazała, że zamiarem i celem stron umowy było osiągnięcie konkretnego indywidualnie oznaczonego rezultatu ujawnionego w treści umowy, a więc wykonanie dzieła. Podniosła również, że sporne umowy mają wszystkie elementy charakterystyczne dla umowy o dzieło.

Zarządzeniami z 23 października 2017 r. Sąd połączył sprawy o sygn. VIII U 1617/17, VIII U 1616/17, 1615/17, 1614/17 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą VIII U 1613/17.

Osoby, którym praw i obowiązków dotyczą zaskarżone decyzji, tj.: S. S. (1), J. S., S. P. nie zajęli stanowiska w sprawie. Natomiast K. P. i M. M. poparli stanowisko odwołującej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Serwis Sp. z o.o. w R. jest przedsiębiorstwem zajmującym się m.in. instalowaniem maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia; naprawą i konserwacją metalowych wyrobów gotowych; naprawą i konserwacją maszyn; wynajmem i dzierżawą maszyn i urządzeń budowlanych. Od listopada 2016 r. Prezesem Zarządu jest P. G.. Wcześniej był nim R. Z..

Odwołująca zawierała umowy o pracę i umowy o dzieło. Rodzaj umowy zależał od charakteru pracy. Zakres czynności wskazany był bardzo ogólnie. Nie określono produktu finalnego, tj.: rezultatu w postaci zindywidualizowanego dzieła. Osoby zawierające umowy były odpowiedzialne za wykonanie poszczególnego „odcinka” prac. Osoby zawierające umowy zazwyczaj same ustalały sobie godziny, w których świadczyły prace. Nie mniej jednak musiały one być zgodne z harmonogramem pracy w przedsiębiorstwie, w którym wykonywano zlecane czynności. Prace musiały zostać zakończone przed wyznaczonym terminem. Czynności zazwyczaj rozpoczynano wspólnie. Natomiast kończono je o różnych godzinach.

Dla większości osób, która świadczyły usługi lub wykonywały dzieła na rzecz odwołującej, była to praca dodatkowa, dorywcza. Zazwyczaj byli oni zatrudnieni u innego pracodawcy, a z odwołującą pracowali np. gdy przebywali na urlopie w macierzystym zakładzie. Byli też emeryci. Zdarzało się, że odwołująca szukała osób do pracy, w momencie gdy otrzymała jakieś zlecenie. Dzwoniono wówczas do osób z którymi wcześniej zawierano umowy i przedstawiano propozycję współpracy. Umieszczano także ogłoszenie w internecie. Wskazywano wówczas termin prac, stawkę oraz godziny pracy. Do odwołującej zgłaszały się także osoby z polecenia.

Prezes Zarządu dobierał grupę osób chętnych do współpracy. Przedstawiał im zakres prac, dokumentację techniczną. Uzgadniał także termin prac oraz wynagrodzenie.

Osoby świadczące czynności na rzecz odwołującej miały do wykonania zleczone czynności np. przeniesienie części maszyny czy odłączenie rur, których zakres wcześniej uzgadniano. Każdy miał do wykonania odcinek, po czym następowało łączenie prac, np. całkowite złożenie maszyny.

Osoby świadczące prace na rzecz odwołującej przynosiły własne narzędzia pracy, takie jak młotki, wiertarki. Później zostały one zaopatrzone w sprzęt należący do odwołującej, także w sprzęt specjalistyczny, np.: specjalne rolki do przewożenia maszyny.

Prace po zakończeniu były sprawdzane przez przedstawicieli odwołującej. Sprawdzali oni czy zostały one wykonane zgodnie z powierzonym zakresem oraz sztuką inżynierską. Następnie dokonywany był odbiór prac przez przedstawicieli zakładu, w którym były one wykonywane. Jeżeli zauważono wady czy usterki, to przedsiębiorstwo, w którym były wykonywane prace informowało o tym odwołującą, która zbierała informacje i zlecała wykonanie poprawek. Z pracownikami wykonującymi poprawki zawierano odrębne umowy o dzieło. Mogły to być te same osoby, który wykonywały wadliwe prace.

Wynagrodzenie było wypłacane na podstawie przedłożonego rachunku po zakończeniu prac.

Osoby wykonujące czynności na rzecz odwołującej byli nadzorowani przez jej przedstawicieli oraz przez osoby wyznaczone przez zakład, w którym prace te były wykonywane.

Odwołująca zawarła umowy o dzieło m.in. z K. P., S. S. (1), J. S., S. P. i M. M., przy czym:

f) z K. P. od 17 grudnia 2015 r. do 22 grudnia 2015 r.(montaż 9 sztuk podestów pod piec zakład (...) praca dla P.), od 30 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.(relokacja 1 sztuki prasy zakład (...));

g) S. S. (1) od 1 lipca 2013 r. do 31 lipca 2013 r.(relokacja, czyszczenie maszyn), w dniach 2 sierpnia 2013 r., 12 sierpnia 2013 r., 26 sierpnia 2013 r., 1 grudnia 2013 r., 3 grudnia 2013 r., 21 grudnia 2013 r., od 1 września 2014 r. do 30 września 2014 r.(wykonanie relokacji 2 żurawi na zakładzie (...)), od 1 października 2014 r. do 15 października 2014 r.(montaż 10m rurociągów wentylacyjnych dla E.), od 16 października 2014 r. do 19 października 2014 r. (wykonanie rozładunku 2 szt. pras na zakładzie (...)), od 17 października 2014 r. do 22 października 2014 r. (wykonanie rozładunku

1 sztuki linii produkcyjnej na zakładzie (...), od 1 grudnia 2014 r. do 5 grudnia 2014 r.(wykonanie relokacji 1 sztuki linii produkcyjnej za zakładzie (...)), od 4 grudnia 2014 r. do 15 grudnia 2014 r. (montaż 500m podestów na zakładzie (...) Lay),od 22 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.(montaż 150m podestów na zakładzie (...) Lay), od 23 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. (rozładunek 1 sztuki linii produkcyjnej na zakładzie (...)), od 29 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. (relokacja 1 sztuki obrabiarki na zakładzie (...)), od 12 stycznia 2015 r. do 24 lutego 2015 r.(montaż 100m podestów na zakładzie (...) Lay), od 2 marca 2015 r., do 3 marca 2015 r.(montaż 1 sztuki suszarni do drewna zakład (...)), od 30 marca 2015 r. do 31 marca 2015 r.(montaż 1 kpl linii do sklejanie paneli zakład (...)), w dniach 17 czerwca 2015 r.(konserwacja 1 sztuki linii produkcyjnej) i 25 czerwca 2015 r.(montaż 9 sztuk maszyn do produkcji puszek zakład (...));

h) J. S. od 16 października 2014 r. do 22 października 2014 r.(wykonanie demontażu 1 sztuki linii produkcyjnej na zakładzie (...)), od 4 marca 2015 r. do 5 marca 2015 r.(montaż 1 sztuki linii produkcyjnej Zakład (...)), od 27 sierpnia 2015 r. do 28 sierpnia 2015 r.(montaż 1 kpl linii wentylacyjnej), od 13 października 2015 r. do 14 października 2015 r.(montaż 1 sztuki linii produkcyjnej);

i) S. P. od 24 kwietnia 2014 r. do 30 maja 2014 r.(zamontowanie wtryskarki 130 ton do zakładu (...) w K.), od 2 września 2014 r. do 30 września 2014 r.(wykonanie relokacji 2 żurawi na zakładzie (...)), od 3 września 2014 r. do 28 września 2014 r.(wykonanie relokacji 1 sztuki AC 217 na zakładzie (...)), od 1 października 2014 r. do 15 października 2014 r. (montaż 120m rurociągów wentylacyjnych dla E.), od 16 października 2014 r. do 22 października 2014 r. (wykonanie demontażu 1 sztuki linii produkcyjnej na zakładzie (...)), od 16 października 2014 r. do 22 października 2014 r. (wykonanie rozładunku 1 sztuki linii produkcyjnej na zakładzie (...)), od 3 listopada 2014 r. do 10 listopada 2014 r.(montaż 1200m rurociągów wentylacyjnych dla B.), od 1 grudnia 2014 r. do 5 grudnia 2014 r.(montaż 1 sztuki wyciągarki Zakład (...)) od 2 grudnia 2014 r. do 5 grudnia 2014 r. (czyszczenie 1 sztuki komory lakierniczej Zakład (...)) od 3 grudnia 2014 r. do 5 grudnia 2014 r. (przewiezienie 4 kpl narzędzi z magazynu w P. do magazynu w G.), od 4 grudnia 2014 r. do 5 grudnia 2014 r.(montaż 1 kpl wentylacji wyciągowej na linii produkcyjnej Pras-500t zakład (...)), od 22 grudnia 2014 r. do 30 grudnia 2014 r.(relokacja 2 sztuk obrabiarek i 1 sztuki tokarki na zakładzie (...)), od 23 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. (relokacja 1 sztuki prasy Zakład (...)), od 22 stycznia 2015 r. do 27 stycznia 2015 r.(wykonanie montażu 1 sztuki ogrodzenia pieca na Zakładzie (...)), od 26 marca 2015 r. do 27 marca 2015 r. (montaż 1 sztuki linii produkcyjnej typ tt314 Zakład (...)), od 30 marca 2015 r. do 31 marca 2015 r.(montaż 1 kpl linii do sklejanie paneli Zakład (...)), od 4 maja 2015 r. do 11 maja 2015 r.(montaż 1 sztuki linii produkcyjnej Zakład (...)), w dniu 1 czerwca 2015 r.(montaż 2 sztuk linii produkcyjnej typ tt318 i tt324 zakład (...)), od 8 sierpnia 2015 r. do 10 sierpnia 2015 r.(relokacja 10 sztuk zgrzewarek na Zakładzie (...)), od 29 sierpnia 2015 r. do 31 sierpnia 2015 r. (montaż 10 sztuk konstrukcji pod piece), od 26 października 2015 r. do 27 października 2015 r.(załadunek 14 sztuk samochodów typu TIR praca na (...) dla M.), od 28 grudnia 2015 r. do 29 grudnia 2015 r.(rozładunek 6 sztuk TIR praca na B. W. dla B.), od 29 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. (montaż 2 sztuk magazynów Zakład (...));

j) M. M. od 30 marca 2015 r. do 31 marca 2015 r.(montaż 1 kpl linii do sklejanie paneli Zakład (...)), od 2 maja 2015 r. do 8 maja 2015 r.(rozładunek 1 sztuki frezarki), od 4 maja 2015 r. do 8 maja 2015 r. (wymiana 2 wlewnic na zakładzie (...)), od 9 maja 2015 r. do 12 maja 2015 r. (wykonanie 1 szt. konstrukcji stalowej pieca), na dzień 1 czerwca 2015 r. (czyszczenie z korozji i malowanie 3 sztuk pras.) i 18 czerwca 2015 r.(konserwacja 2 sztuk pieców).

Od ww. odwołująca nie wymagała szczególnych kwalifikacji. Jedynie S. P. oraz S. S. (1) posiadali uprawnienia do prowadzenia wózka widłowego.

Przed przystąpieniem do wykonywania czynności ww. osoby miały przedstawioną odpowiednią dokumentację, zgodnie z którą mieli postępować.

J. S. jest emerytem. Szukał dodatkowego zatrudnienia. O możliwości podjęcia współpracy w wymiarze 1-2 dni z odwołująca dowiedział się z internetu. Warunki umowy oraz wynagrodzenie ustalił z ówczesnym Prezesem Zarządu R. Z.. Termin prac był uzależniony od zakładu, na którego terenie były one wykonywane. J. S. zajmował się m.in. demontażem maszyn. Czynności te wykonywał samodzielnie lub w zespole. O tym co trzeba zdemontować dowiadywał

się od przedstawiciela zakładu, na terenie którego wykonywał te czynności. Natomiast przy montażu posługiwał się specjalną dokumentacją. Korzystał przede wszystkim z własnych narzędzi oraz specjalistycznych należących do odwołującej (np.: rolki do przewożenia, siłowniki). Pracował we własnej odzieży roboczej. Wykonywane przez niego czynności były nadzorowane przez odwołującą oraz przedstawiciela danego zakładu. Zakończenie prac zgłaszał Prezesowi Zarządu odwołującej. Jeżeli stwierdzono nieprawidłowości, to nakazywano mu je poprawić. Nie podpisywał żadnej listy obecności.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego; akt spraw toczących się przed tut. Sądem pod sygn. VIII U 1617/17, VIII U 1616/17, 1615/17, 1614/17, KRS odwołującej (k.13-15), zeznań J. S. złożonych na rozprawie w dniu 18 kwietnia 2018 r. (k.61-62), zeznań, zeznań świadka D. F. złożonych na rozprawie w dniu 4 lipca 2018 r. (k.78-79); zeznań P. G. złożonych na rozprawie w dniu 4 lipca 2018 r. (k.79-81).

Sąd dał wiarę zeznaniom J. S. uznając je za spójne i logiczne. Opisał on w szczegółowy sposób jakie czynności wykonywał w trakcie współpracy z odwołującą. Ponadto jego zeznania pokrywają się z dokumentacją zebraną na potrzeby niniejszego postępowania oraz zeznaniami Prezesa Zarządu odwołującej P. G. oraz świadka D. F., którzy również opisali m.in. jakie czynności wykonywano u odwołującej oraz jakie umowy zawierano. Powyższe zeznania są zgodnie oraz wzajemnie się uzupełniają, w związku z czym brak jest podstaw do kwestionowania ich wiarygodności.

Sąd pominął dowód z przesłuchania K. P., M. M., S. S. (2) oraz S. P. z uwagi na ich nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawach.

Zgromadzone dowody Sąd uznał za kompletne i pozwalające na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie na rozstrzygnięcie

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania nie zasługują na uwzględnienie. Zaskarżone decyzje są prawidłowe.

Na wstępie należy wyjaśnić, że organ rentowy ma uprawnienia do badania ważności umów cywilnoprawnych. Zgodnie, bowiem z art. 68 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. 2016, poz. 963) zwanej dalej ustawą, do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy między innymi stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych. Natomiast przepis art. 83 ust. 1 ustawy daje organowi rentowemu podstawy do prowadzenia postępowania administracyjnego w przedmiocie prawidłowości zgłaszania i przebiegu ubezpieczeń społecznych, co jednoznacznie sprowadza się do badania rzeczywistej treści tytułu podlegania tym ubezpieczeniom (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19 stycznia 2012r., III AUa 1539/11).

Stosownie do art.6 ust.1 pkt 4, art.12 ust.1 i art.13 pkt 2 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy zlecenia. Ubezpieczeniom podlegają od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe zleceniobiorców stanowi przychód, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, jeżeli w umowie zlecenia albo w innej umowie o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy k.c. o zleceniu, określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo (art. 18 ust. 1 i 3 oraz art. 20 ust. 1 ustawy).

Bezspornym jest, iż w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach odwołująca zawarła z K. P., S. S. (1), J. S., S. P. i M. M. umowy, które nazwała umowami o dzieło.

W przedmiotowej sprawie sporne pozostawało natomiast ustalenie charakteru prawnego tych umów, a konkretnie, czy umowy te należało uznać za umowy o dzieło, zgodnie z przyjętym przez odwołującego nazewnictwem, czy też za umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu, jak podnosił organ rentowy w zaskarżonych decyzjach.

Od tego ustalenia zależał bowiem obowiązek odwołującego jako płatnika, odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne.

W myśl art. 353¹ k.c., który wyraża zasadę swobody umów, stronom umów przyznaje się możliwość ułożenia stosunku prawnego wedle swego uznania, byleby jego treść i cel pozostawała w granicach zakreślonych przez prawo, naturę (właściwość) stosunku prawnego oraz zasady współżycia społecznego.

Zgodnie z kodeksową definicją umowy o dzieło, zawartą w art. 627 k.c., przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Natomiast w myśl przepisu art. 734 § 1 k.c., stanowiącego definicję zlecenia, przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do pokrewnych do zlecenia umów o świadczenie usług (art. 750 k.c.) stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Dokonując porównania wskazanych regulacji prawnych dotyczących obu rodzajów umów wskazać należy, iż mogą być one zaliczone do umów o świadczenie usług w szerokim znaczeniu. Różnią się one jednak w zakresie podstawowych elementów konstytutywnych stanowiących o istocie umowy (essentialia negotii). Podstawową cechą umowy o dzieło, nazywanej inaczej umową rezultatu, jest określenie dzieła – przyszłego wytworu, który w momencie zawarcia umowy nie istnieje, natomiast ma powstać w ściśle określonej przyszłości. Przyszły rezultat stanowiący przedmiot umowy o dzieło musi być z góry przewidziany i określony, przy użyciu w szczególności obiektywnych jednostek metrycznych, przez zestawienie z istniejącym wzorem, z wykorzystaniem planów, rysunków czy też przez opis. Oznaczenie dzieła może także nastąpić przez odwołanie się do obowiązujących norm lub standardów, ewentualnie do panujących zwyczajów. Zatem nie można uznać za dzieło czegoś, co nie odróżnia się w żaden sposób od innych występujących na danym rynku rezultatów pracy materialnych bądź niematerialnych, gdyż wówczas zatraciłby się indywidualny charakter dzieła. Dzieło nie musi wprawdzie być czymś nowatorskim i niewystępującym jeszcze na rynku, jednak powinno posiadać charakterystyczne, wynikające z umowy cechy, umożliwiające zbadanie, czy dzieło zostało wykonane prawidłowo i zgodnie z indywidualnymi wymaganiami bądź upodobaniami zamawiającego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 kwietnia 2013r., III AUa 1651/12, LEX nr 1321907). Przedmiot umowy o dzieło może być określony w różny sposób i różny może być stopień dokładności tego określenia, pod warunkiem, że nie budzi on wątpliwości, o jakie dzieło chodzi.

Zgodnie z trafnym w tym zakresie stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 5 marca 2004r., I CK 329/03 (niepubl .) „zasadniczy w tej materii przepis art. 627 k.c. wskazuje tylko na potrzebę „oznaczenia dzieła” i dopuszcza określenie świadczenia ogólnie w sposób nadający się do przyszłego dookreślenia na podstawie wskazanych w umowie podstaw lub bezpośrednio przez zwyczaj bądź zasady uczciwego obrotu (art. 56 k.c.)”. Cechą konstytutywną dzieła jest samoistność rezultatu, która wyraża się przez niezależność powstałego rezultatu od dalszego działania twórcy oraz od osoby twórcy. W przypadku rezultatu materialnego, samoistną wartością, dla której osiągnięcia strony zawarły umowę o dzieło jest konkretna rzecz. Rezultat umowy o dzieło powinien być obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Starania przyjmującego zamówienie mają doprowadzić w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia. Przedmiotem świadczenia przyjmującego zamówienie jest wykonanie dzieła, które może polegać na stworzeniu dzieła lub przetworzeniu dzieła do takiej postaci, w jakiej poprzednio nie istniało. Istotną cechą omawianej umowy jest, że między jej stronami nie występuje jakikolwiek stosunek zależności lub podporządkowania.

Drugą konstytutywną cechą umowy o dzieło jest jej odpłatność, co wynika wprost z definicji umowy, zgodnie z którą, zamawiający dzieło zobowiązuje się do zapłaty wynagrodzenia, przy czym wysokość wynagrodzenia w umowie o dzieło, zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 27 lutego 2004r., V CK 307/03 nie jest cechą przedmiotowo istotną tej umowy, a w braku jego określenia w postanowieniach umownych, stosuje się art. 628 k.c.

W odróżnieniu od umowy o dzieło, w umowie zlecenia, nazywanej umową starannego działania, osiągnięcie rezultatu nie jest elementem koniecznym, a jedynie wynikiem podjętego działania. Tym samym w przypadku umowy zlecenia ocenie podlega nie konkretnie osiągnięty cel, ale czynności zmierzające do jego osiągnięcia oraz staranność

ich wykonania. Do najczęściej akcentowanych w orzecznictwie cech umowy zlecenia, jako rodzącej zobowiązanie starannego działania, odróżniających ją od umowy o dzieło, stanowiącej podstawę powstania zobowiązania rezultatu, należą: brak konieczności osiągnięcia konkretnego i sprawdzalnego rezultatu, co do zasady obowiązek osobistego wykonania umowy, element osobistego zaufania między stronami, fakt, że dołożenie należytej staranności i mimo to nieosiągnięcie zamierzonego skutku nie może stanowić niewykonania zobowiązania - wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 6 września 2012r., III AUa 330/12, LEX nr 1217746, ocena wykonania umowy zlecenia przez pryzmat czynności zmierzających do osiągnięcia celu oraz staranności ich wykonania - wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 maja 2012r., III AUa 267/12, LEX nr 1220392.

Rozróżniając umowy zlecenia od umów o dzieło należy podkreślić, iż w obu umowach inaczej rozkłada się ryzyko wykonania i jakości usługi. W umowie o dzieło przyjmujący zamówienie odpowiada za osiągnięcie rezultatu i jego jakość. Stąd też, za Sądem Najwyższym przyjmuje się, iż rezultat umowy o dzieło musi być sprawdzalny, czyli zdalny do poddania sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2013r., I CSK 403/12). W przypadku natomiast umów zlecenia, odpowiedzialność kontraktowa przyjmującego zlecenie powstanie wówczas, gdy przy wykonaniu zlecenia nie zachował wymaganej staranności, niezależnie od tego, czy oczekiwany przez dającego zlecenie rezultat nastąpił, czy też nie.

Oceniając charakter spornych umów, w ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż były to umowy o świadczenie usług, do których należy stosować przepisy dotyczące umowy zlecenia, zgodnie z art. 750 k.c. Odesłanie to znajduje zastosowanie wówczas, gdy przedmiotem umowy jest dokonywanie czynności faktycznych, a umowa nie jest unormowana w przepisach dotyczących innych umów nazwanych jak umowy o dzieło, agencji, komisji itp.

Dodać należy, iż umowy o świadczenie usług charakteryzują się tym, że ich przedmiotem jest świadczenie usług, jednej lub większej – określonej liczby usług, bądź stałe świadczenie usług określonego rodzaju. Umowy takie mogą mieć charakter odpłatny bądź nieodpłatny i są umowami konsensualnymi. Stosunek między stronami umowy o świadczenie usług jest oparty na wzajemnym zaufaniu i z uwagi na to umowy te wymagają osobistego wykonania przez usługodawcę. Brak zaufania uzasadnia wypowiedzenie umowy o świadczenie usług zawartej na czas oznaczony (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 września 2008r., I ACa 84/08).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, nazwa umowy nie jest elementem decydującym samodzielnie o rodzaju zobowiązania, w oderwaniu od oceny rzeczywistego przedmiotu tej umowy i sposobu oraz okoliczności jej wykonania (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 6 czerwca 2012r., III AUa 377/12).

W niniejszej sprawie Sąd, analizując okoliczności zawarcia i faktycznego wykonywania umów łączących odwołującą z K. P., S. S. (1), J. S., S. P. i M. M., doszedł do jednoznacznych wniosków, iż sporne umowy nie sposób uznać za umowy o dzieło.

Przedmiot poszczególnych umów nie miał charakteru zindywidualizowanego aby móc uznać, że stanowił dzieło w rozumieniu kodeksu cywilnego. W treści umów brakowało istotnych parametrów wykonania powierzonej pracy. Jest to istotne o tyle, że umowa o dzieło jako umowa rezultatu musi zawierać kryteria, w oparciu o które możliwa będzie weryfikacja jej wykonania. Oznacza to, że wykonujący musi wiedzieć w oparciu o jakie przesłanki (parametry) dane dzieło ma być wykonane. Przesłanki te muszą mieć charakter cech indywidualnych.. Tymczasem analiza treści przedmiotowych umów nakazuje uznać, że zabrakło w nich cech indywidualizujących powierzone prace. Ich brak skutkuje uznaniem, że były one zwyczajnie zbędne w kontekście powierzonych prac. Trudno bowiem wymagać by zleceniodawca indywidualizował szczegółowo prace w postaci prac załadunkowych samochodów TIR, rozładunkowych, montażowych zgodnie z dokumentacją, czyszczeniu, przewożeniu, relokacji czy konserwacji. Prace wykonywane przez zainteresowanych to prace typowe, powtarzalne, nie mające indywidualnego charakteru. Były to czynności proste, nie wymagające szczególnych kwalifikacji. Takich też kwalifikacji nie wymagała od K. P., S. S. (1), J. S., S. P. i M. M. odwołująca. Wykonywanie natomiast dzieła, co się z tym wiąże osiągnięcie zindywidualizowanego rezultatu, co do zasady należy łączyć z konkretnymi cechami wykonawcy. Czynności wykonywane przez ww. osoby mogły być w zasadzie wykonane przez każdego, o tym świadczy sama rekrutacja osób dokonywana przez

odwołującego. Było to osoby które chciały „dorobić”. Osoby te albo miały już zatrudnienie w macierzystym zakładzie, a na wykonanie czynności na rzecz odwołującej korzystały z urlopu, albo pobierały emeryturę.

Odwołującemu zależało na starannym wykonaniu powtarzalnych czynności, a nie na uzyskaniu zindywidualizowanego wytworu. Prace zainteresowanych nie prowadziły do powstania samodzielnego dzieła w rozumieniu jednorazowego rezultatu, lecz były to prace, które składały się na finalny rezultat. Szereg powtarzalnych czynności, nawet gdy prowadzi do wymiernego efektu nie może być rozumiany jako jednorazowy rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy o dzieło. Przedmiotem umowy o dzieło nie może być bowiem osiąganie kolejnych, bieżąco wyznaczanych rezultatów. Tego rodzaju czynności są natomiast charakterystyczne dla umowy zlecenia, którą definiuje obowiązek starannego i cyklicznego wykonywania umówionych czynności. Z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego jednoznacznie wynika, że poszczególne osoby miały do wykonania pewne „odcinki” prac, od których prawidłowego wykonania zależał efekt końcowy.

Należy podkreślić, że staranne wykonywanie czynności może prowadzić do powstania rezultatu, który nie ma jednak charakteru dzieła i tak było w rozpoznawanej sprawie. Każda czynność wykonana przez zainteresowanych prowadziła do rezultatu: załadowanie samochodów TIR, rozładunku, montażu maszyny zgodnie z dokumentacją, jej czyszczeniu, konserwacji czy relokacji. Należy zauważyć, że umowa o świadczenie usług jest umową o dokonanie czynności faktycznej, w której zleceniobiorca zobowiązuje się do dołożenia należytej staranności i za brak tej staranności odpowiada. Rezultat prac zainteresowanych nie stanowił samodzielnego dzieła wykonanego na indywidualne zamówienie odwołującego. Nie można uznać za dzieło czegoś, co nie odróżnia się w żaden sposób od innych występujących na rynku rezultatów pracy materialnych bądź niematerialnych. Dzieło musi być wyrazem kreatywności, umiejętności, myśli technicznej, a taka sytuacja nie wystąpiła w rozpoznawanej sprawie.

Prace wykonywane przez zainteresowanych miały nie wymagały specjalnych umiejętności. Wymienione prace nie wymagały twórczego zaangażowania. Czynności wykonywane przez zainteresowanych nie prowadziły do stworzenia nowego wytworu o zindywidualizowanych cechach w umowie- istotą zobowiązań było wykonywanie szeregu czynności faktycznych, które miały charakter jednorazowy, powtarzalny.

Wskazać również należy, że K. P., S. S. (1), J. S., S. P. i M. M. podlegali stałemu nadzorowi ze strony odwołującej oraz przedstawiciela zakładu pracy, w których wykonywali czynności. W przypadku stwierdzenia wadliwie wykonanych czynności, przedstawiciel zakładu pracy, w którym czynności były wykonywane, informował o tym odwołująca, która zlecała wykonanie poprawek. Poprawki były wykonywana albo przez te same osoby, albo przez inne osoby. Zawierano także odrębną umowę o dzieło. Sąd zaznacza, że nadzór nad wykonywaniem czynności przewidzianych umową, oraz określenie miejsca i sposobu pracy są typowe dla umowy o świadczenie usług, gdzie liczy się bieżąca staranność pracy i wykonywanie poszczególnych czynności zgodnie ze wskazaniem kontrahenta i w sposób przez niego oznaczony, nie zaś dla umowy o dzieło, gdzie liczy się jedynie rezultat w postaci wykonanego dzieła. (tak też: wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 8 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa 286/17).

Wskazać należy nadto, że jednym z kryteriów pozwalających na odróżnienie umowy o dzieło od umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 stycznia 2006 r., sygn. akt III AUa 1700/05, OSA 2008, z. 3, poz. 5, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2000 r., sygn. akt IV CKN 152/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 63). Należy jednak zauważyć, że – na zasadach wynikających z kodeksu cywilnego (art. 471 k.c.) – wykonujący usługę również odpowiada za należyte wykonanie zobowiązania. Sam fakt więc, że odwołujący lub kierownik robót przeprowadzał kontrolę jakości wykonania usługi, nie stanowi o tym, że czynność taka stanowi sprawdzian umówionego rezultatu na istnienie wad fizycznych i przemawia za zakwalifikowaniem umowy jako umowy o dzieło. Sama sprawdzalność wykonywanych czynności pod względem istnienia ewentualnych uchybień dotyczyć bowiem może tak umowy o dzieło, jak i umowy o świadczenie usług.

Reasumując, Sąd uznał, iż rzeczywistą treścią zobowiązań ukształtowanych przez strony było wykonywanie powtarzających się czynności zmierzających do osiągnięcia rezultatu w postaci załadowania samochodów TIR,

rozładunku, montażu maszyny zgodnie z dokumentacją, jej czyszczeniu, konserwacji, relokacji czy przewiezieniu. W judykaturze ukształtowany jest zaś pogląd, iż szereg powtarzalnych czynności, nawet gdy prowadzi do wymiernego efektu, nie może być rozumiany jako jednorazowy rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy o dzieło. Tego rodzaju czynności są charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług, którą definiuje obowiązek starannego działania – starannego i cyklicznego wykonywania umówionych czynności (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 02.06.2015r. III AUa 760/14, również wyrok tegoż Sądu z dnia 04.02.2014r. III AUa 333/13).

W konsekwencji powyższego Sąd uznał, iż zaskarżona decyzja organu rentowego obejmująca K. P., S. S. (1), J. S., S. P. i M. M. obowiązkiem ubezpieczeń społecznych w spornych okresach wykonywania umów o świadczenie usług, jest prawidłowa.

W tym miejscu wypada dodać, iż określona w powołanym wcześniej art.353¹ k.c. zasada swobody umów doznaje ograniczeń w sytuacji, gdy treść lub cel stosunku prawnego sprzeciwia się właściwości stosunku, ustawie lub zasadom współżycia społecznego. W niniejszej sprawie stosunek prawny wynikający ze spornej umowy niewątpliwie został ułożony w sposób sprzeciwiający się naturze umowy o dzieło, o czym mowa powyżej. Nadto Sąd podziela stanowisko wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2017r., (II UK 518/15), że swoboda stron w odniesieniu do sfery ubezpieczenia społecznego doznaje dodatkowo ograniczeń. Domeną ubezpieczeń społecznych są przepisy bezwzględnie obowiązujące, których wolą stron nie można wyłączyć, czy też ograniczyć, czego przykładem jest kwestia podlegania ubezpieczeniu społecznemu, które istnieje z mocy prawa i mocą czynności prawnej nie można zniwelować powstających na tym tle obowiązków.

Prawidłowo również w zaskarżonej decyzji organ rentowy przyjął jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia kwoty wyszczególnione w tych decyzjach – w tym zakresie zarówno odwołująca jak i zainteresowani nie składali żadnych zarzutów.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznając odwołania za bezzasadne na podstawie art. 477§¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z §2 pkt 3 i 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r. poz. 1804) w brzmieniu obowiązującym do 12 października 2017 r., zasądając od odwołującej na rzecz organu rentowego kwotę 9 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, wyliczoną od wartości przedmiotu sporu, to jest:

- 900 zł odnośnie K. P., przy wartości przedmiotu sporu 1 549,08 zł (§2 pkt 3),
- 3600 zł odnośnie S. P. przy wartości przedmiotu sporu 18 554,27 zł (§2 pkt 5),
- 900 zł odnośnie M. M., przy wartości przedmiotu sporu 3 300,24 zł (§2 pkt 3),
- 900 zł odnośnie J. S., przy wartości przedmiotu sporu 4 318,52 zł (§2 pkt 3),
- 3 600 zł odnośnie S. S. (1), przy wartości przedmiotu sporu 12 540,93 zł (§2 pkt 3),

Zgodnie z uchwałą Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego mającą moc zasady prawnej z dnia 20 lipca 2016r. sygn. akt III UZP 2/16 w sprawie o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego; o podleganie ubezpieczeniom społecznym) do niezbędnych kosztów procesu zalicza się wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego, biorąc za podstawę zasądzenia opłaty za jego czynności z tytułu zastępstwa prawnego stawki minimalne określone w § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater